

До уваги жителів громади!

Інформаційне повідомлення про проведення громадського обговорення (слухання) проєктів рішень сесії Миколаївської сільської ради про реорганізацію/ліквідацію 3-х ЗЗСО та 1 ЗДО: Лікарської гімназії, Северинівської гімназії, Кровненської початкової школи, Северинівського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка».

Ініціатор громадського обговорення: Миколаївська сільська рада Сумського району Сумської області.

Організатор проведення громадського обговорення: Відділ освіти, молоді та спорту Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області.

Мета обговорення: реалізація права мешканців громади на вільний доступ до інформації, забезпечення гласності, відкритості та прозорості про діяльність органу місцевого самоврядування з питань функціонування закладів освіти громади; врахування думки жителів Миколаївської сільської територіальної громади щодо реорганізації освітньої мережі у громаді.

Відповідальна особа за проведення громадського обговорення: Макшеева Наталія Сергіївна, начальник відділу освіти, молоді та спорту Миколаївської сільської ради.

Нормативна база:

Громадське обговорення проводиться відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про місцеве самоврядування в Україні», Постанови КМУ від 03 грудня 2025 р. № 1587 «Про внесення змін до пункту 10 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам», рішення 50 сесії восьмого скликання Миколаївської сільської ради від 22 серпня 2024 року № 16 «Про затвердження Плану трансформації мережі закладів загальної середньої освіти Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області на 2024-2027 роки» (зі змінами).

Стаття 143 Конституції України: Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю, вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.

Стаття 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»: Реорганізація або ліквідація навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням місцевої ради.

Стаття 25 Закону України «Про освіту»:

Засновник закладу освіти або уповноважений ним орган (особа): приймає рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію, зміну типу закладу освіти, затверджує статут (його нову редакцію).

Засновник закладу освіти зобов'язаний у разі реорганізації чи ліквідації закладу освіти забезпечити здобувачам освіти можливість продовжувати навчання на відповідному рівні освіти.

Стаття 66 Закону України «Про освіту»:

Сільські, селищні ради:

відповідають за реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території, забезпечення доступності дошкільної та повної загальної середньої освіти;

засновують заклади освіти, а також реорганізують, перепрофільовують (змінюють тип) та ліквідовують їх з урахуванням спеціальних законів.

Стаття 13. Закону України «Про освіту»:

Територіальна доступність повної загальної середньої освіти

1. Для забезпечення територіальної доступності повної загальної середньої освіти органи місцевого самоврядування створюють і утримують **мережу закладів освіти та їхніх філій**.

Кожна особа має право здобувати початкову та базову середню освіту в закладі освіти (його філії), що найбільш доступний та ближчий до місця проживання особи.

Право особи здобувати початкову та базову середню освіту у державному або комунальному закладі освіти (його філії), за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає ця особа, гарантується, що не обмежує право особи обрати інший заклад освіти.

2. З метою створення умов для здобуття загальної середньої освіти, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази заклад освіти може мати статус опорного.

Положення про опорний заклад освіти затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. З метою наближення місця навчання дітей до їхнього місця проживання у відповідному населеному пункті може утворюватися філія закладу освіти. Філія закладу освіти - це територіально відокремлений структурний підрозділ закладу освіти, що не має статусу юридичної особи та діє на підставі положення, затвердженого засновником відповідного закладу освіти на основі типового положення, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 31. Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

Заклад загальної середньої освіти

4. У складі закладів загальної середньої освіти можуть функціонувати такі внутрішні структурні підрозділи:

дошкільний підрозділ (у складі початкової школи або гімназії);

позашкільний підрозділ;

пансіон (у складі ліцеїв, спеціальних закладів загальної середньої освіти та закладів спеціалізованої освіти);

інші внутрішні структурні підрозділи.

Заклад загальної середньої освіти може мати у своєму складі філію (філії).

5. Структурний підрозділ діє відповідно до установчих документів закладу загальної середньої освіти та на підставі положення про нього, затвердженого керівником закладу загальної середньої освіти.

Стаття 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:
Рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) закладу загальної середньої освіти приймає його засновник (засновники).

Мережа закладів загальної середньої освіти формується відповідно до законодавства з урахуванням соціально-економічної та демографічної ситуації, а також відповідно до культурно-освітніх та інших потреб територіальної громади та/або суспільства.

Рішення про утворення комунальних початкових шкіл, гімназій як окремих юридичних осіб, їх реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) приймають районні, міські, сільські, селищні ради.

У разі реорганізації чи ліквідації закладу загальної середньої освіти засновник зобов'язаний забезпечити учням можливість продовжити здобуття загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти.

Реорганізація і ліквідація закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості допускаються лише після громадського обговорення проекту відповідного рішення засновника, який оприлюднюється не менше ніж за один рік до прийняття відповідного рішення.

Стаття 32 Закону України «Про дошкільну освіту»:

Рішення про утворення, реорганізацію, перепрофілювання (зміну типу організації освітньої діяльності), ліквідацію закладу дошкільної освіти приймає його засновник.

Заклади дошкільної освіти утворюються з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх, духовних і мовних потреб населення.

У разі реорганізації чи ліквідації державного або комунального закладу дошкільної освіти та наявності потреб дітей, які проживають на відповідній території, у здобутті дошкільної освіти засновник зобов'язаний забезпечити можливість здобуття безоплатної дошкільної освіти такими дітьми в закладі дошкільної освіти з відповідним типом організації освітньої діяльності та з урахуванням їхніх особливих освітніх потреб.

Ліквідація комунального закладу дошкільної освіти чи припинення освітньої діяльності для певної вікової категорії вихованців у сільській місцевості допускається лише після громадського обговорення проекту відповідного рішення засновника, який оприлюднюється не менше ніж за один рік до прийняття відповідного рішення.

Постанова КМУ від 03 грудня 2025 р. № 1587 «Про внесення змін до пункту 10 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам»

Освітня субвенція не надається закладам загальної середньої освіти, у яких навчається «з 1 вересня 2026 року:

менше 60 осіб — для закладів загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти в 1—12 класах;

менше 55 осіб — для закладів загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти в 1—11 класах;

менше 45 осіб — для закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття початкової та базової середньої або базової та профільної середньої освіти.»

Обґрунтування:

Період реформ, розпочатий державою, поставив гостро питання реорганізації та ліквідації закладів освіти, що є результатом демографічної кризи. З кожним роком кількість учнів у Миколаївській громаді поступово зменшувалася, воєнний стан та оголошення обов'язкової евакуації посилили процес виїзду дітей у більш безпечні регіони, тому, як наслідок, заклади освіти стали напівпорожніми. Зменшення кількості учнів та утворення неповних класів зумовлюють дефіцит освітньої субвенції з державного бюджету. Відповідно до Формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088 (зі змінами), розрахункова наповнюваність класів для нашої громади становить 10 учнів, тоді як фактична наповнюваність класів складає 7,5 учнів. Ця різниця і спричиняє дефіцит коштів на оплату праці педагогічним працівникам. Щороку з бюджету громади виділялися значні суми коштів для покриття дефіциту освітньої субвенції. Так, у 2023 році за рахунок коштів бюджету громади профінансовані видатки на оплату праці педагогічним працівникам у сумі 2 139,6 тис. грн. У 2024 році дефіцит освітньої субвенції з державного бюджету становив вже 2 624,4 тис.грн, який теж було компенсовано коштами з бюджету громади. У 2025 році різниця між потребою на виплату заробітної плати педагогам ЗЗСО та отриманою сумою коштів освітньої субвенції з державного бюджету становила 1 743,1 тис.грн, що було профінансовано з бюджету громади. На 8 місяців 2026 року розрахунковий дефіцит освітньої субвенції з державного бюджету становить 1 075,8 тис.грн. У попередні роки до бюджету Миколаївської громади надходили значні суми податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами, за рахунок яких покривався дефіцит освітньої субвенції з державного бюджету. Проте, у зв'язку з прийняттям Закону України від 08.11.2023 № 3428-ІХ «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» дохідна частина загального фонду бюджету Миколаївської сільської територіальної громади (без врахування трансфертів) зменшилася на 70,8%. У 2025-2026 роках у зв'язку з переходом частини території громади до так званої «сірої зони», значним засміченням сільськогосподарських угідь, розташованих на території Миколаївської ТГ, вибухонебезпечними предметами, закриттям ФОПів через постійні обстріли, поступовою релокацією бюджетоутворюючих підприємств на більш безпечні території України бюджет Миколаївської ТГ втратив значну частину надходжень до загального фонду бюджету. Тому компенсувати дефіцит освітньої субвенції коштами з бюджету громади усе складніше. Відтак постає загроза заборгованості із виплати заробітної плати усім працівникам галузі освіти. А

в разі відсутності можливості утримувати комунальні заклади за рахунок місцевого бюджету засновник має проводити заходи з оптимізації освітньої мережі та приведення її до своєї фінансової спроможності.

Окрім того, відповідно до Постанови КМУ від 03 грудня 2025 р. № 1587 з 01.09.2026 не фінансуватимуться за рахунок освітньої субвенції гімназії, у яких навчається менше 45 учнів. Зважаючи на те, що спрогнозувати безпекову ситуацію на території громади неможливо, кількість здобувачів освіти може змінюватися в бік зменшення різко і у будь-який час, через що взагалі може припинитися фінансування цілого закладу освіти посеред навчального року. **Відтак доцільним є обговорення кількох альтернативних проєктів рішень сесії по одному закладу освіти, щоб бути готовим до різних сценаріїв розвитку подій у Миколаївській громаді через рік. Саме тому розглядаються варіанти реорганізації гімназій у філії, перепрофілювання у початкові школи, а також ліквідація (у разі зменшення за рік дітей до критичної межі).**

Відділом освіти, молоді та спорту і керівниками шкіл зроблено аналіз демографічної ситуації та визначено прогнозовану чисельність учнів на наступний навчальний рік:

**Прогнозована мережа класів закладів загальної середньої освіти
Миколаївської сільської ради на 2026/2027 навчальний рік**

Назва закладу загальної середньої освіти	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Усього 1-4 кл.		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас	Усього 5-9 кл.		10 клас	11 клас	Разом 1-11 кл.	
					класів	учнів						класів	учнів			класів	учнів
Миколаївський ліцей	5	5	7	6	4	23	6	12	9	5	9	5	41	-	7	10	71
Кровненська гімназія	4	5	6	4	2	19	5	7	4	4	12	3	32	-	-	5	51
Лікарська гімназія	5	5	7	5	4	22	6	10	8	8	6	5	38	-	-	9	60
Северинівська гімназія	5	3	5	5	3	18	6	7	10	7	7	5	37	-	-	8	55
Усього:	19	18	25	20	13	82	23	36	31	24	34	18	148	0	7	32	237

На сьогодні єдиним оптимальним вирішенням проблеми малочисельності закладів освіти є реорганізація мережі, що забезпечить безперервність освітнього процесу протягом навчального року та захищеність соціальних гарантій працівників.

При цьому, у разі прийняття рішення про реорганізацію чи ліквідацію наведених у даному обговоренні закладів освіти, учням буде забезпечена можливість продовжувати навчання на відповідному рівні освіти. Також буде сприяння (за наявності вільних вакансій) працевлаштуванню педагогічних працівників реорганізованих та ліквідованих закладів освіти.

Формат проведення громадського обговорення: у зв'язку з продовженням введеного на території України воєнного стану через російську агресію та відповідно до Указу Президента України №64/2022 від 24 лютого 2022 р., затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», зважаючи на погіршення безпекової ситуації у громаді, пропозиції та зауваження приймаються у письмовій формі із зазначенням особи і контактної інформації заявника за **адресою:** вул. Ярослава Мудрого, 60/1 м.Суми до відділу освіти, молоді, спорту Миколаївської сільської ради або на **електронну адресу** відділу: osvita_mykolaiivka@ukr.net Анонімні пропозиції (зауваження) не реєструються і не розглядаються.

Також, із дотриманням усіх заходів безпеки, публічне громадське обговорення передбачатиме опитування жителів, за можливості проведення громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей з громадськістю (онлайн або офлайн). Дати і час проведення зазначених заходів буде повідомлено громадськості шляхом оприлюднення на сайті відділу освіти, молоді та спорту.

Громадське обговорення буде проводитися з 24 квітня 2026 року до 24 квітня 2027 року.

Хто може взяти участь в обговоренні: повнолітні жителі населених пунктів Миколаївської сільської територіальної громади.

Оприлюднення результатів громадського обговорення відбудеться до 20 травня 2027 року на офіційному веб сайті Миколаївської сільської ради Сумського району.

Додатки:

- 1) Про реорганізацію/ перепрофілювання/ліквідацію Лікарської гімназії Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області;
- 2) Про реорганізацію/ перепрофілювання/ліквідацію Северинівської гімназії Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області;
- 3) Про реорганізацію/ліквідацію Кровненської початкової школи Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області;
- 4) «Про реорганізацію Северинівського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка» Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області шляхом приєднання до Северинівської початкової школи Миколаївської сільської ради Сумського району Сумської області».